

Tvistesak

mellom

Lillevik sparebank og Bank A

Bankens ansatte og kunder er anonymisert

Saken gjelder spørsmål om ansvar som følge av manglende tilbakeføring etter en feiloverføring.

I. Sakens faktum

Rudi Rydningen tok høsten 1998 opp et billån i Lillevik sparebank fordi Rydningen hadde kjøpt en bruktbil hos Bruktbilmegler'n AS for kr 210.000,-. Bruktbilmegler'n hadde i sin tid leaset bilen som demonstrasjonsbil, med Kreativ Finans AS som finansieringskilde. Kreativ Finans hadde pant/eiendomsrett i bilen. Kreativ Finans bekreftet i telefaks til Lillevik sparebank at deres panterett/eiendomsrett ville bli slettet dersom et beløp på kr 194.671,- ble overført til Kreativ Finans. Resten av kjøpesummen skulle utbetales til Bruktbilmegler'n.

Torsdag den 5. november 1998 kl 10.21 overførte Lillevik sparebank lånebeløpet kr 190.000,- til Bruktbilmegler'ns konto i Bank A ASA.

Lillevik sparebank hevder at Bruktbilmegler'n samme dag gjorde Bank A ved Reidar Telling oppmerksom på at beløpet feilaktig var overført til Bruktbilmegler'ns konto. At Bruktbilmegler'n gjorde dette, skal Jens Pettersen hos Bruktbilmegler'n ha forklart muntlig til adv Augdal, som er Lillevik sparebanks advokat. Det hevdes videre at Reidar Telling; Bank A på grunn av spesiell god oppfølging av Bruktbilmegler'ns engasjement, allerede var klar over at overføringsbeløpet var gått inn på konto.

Lillevik sparebank hevder videre at Lillevik sparebank ved Tor-Arne Jonassen fredag 6. november 1998 gjorde Bank A ved Reidar Telling oppmerksom på feiloverførselen. Dette bekreftes i et notat Tor-Arne Jonassen har skrevet til advokat Kjell Augdal den 21. september 2001.

Det kan synes som at Reidar Telling i Bank A benekter begge disse kontaktene, i hvert fall har han i notat av 10. mars 1999 erklært at han ikke ble kjent med at midlene skulle overføres til Kreativ Finans AS på det tidspunkt de innkomne midlene ble disponert av Bruktbilmegler'n, blant annet for utbetaling av lønn, jfr nedenfor.

Den kontoen som pengene ble overført til, var en konto med kredittbevilgning på 1 million kroner, og der kredittlimit var overtrukket med ca 35.000 kroner. Den 5. november – samme dag som feiloverføringen – kom også en annen større innbetaling på ca 58.000 kroner inn på kontoen. Samme dag ble kontoen benyttet for diverse utbetalinger, blant annet til lønn, med til sammen ca 98.000 kroner. Neste virkedag, da Lillevik sparebank hevder å ha vært i kontakt

med Bank A med anmodning om tilbakeføring, antas det å ha vært omkring 100.000 kroner ”ledig” av den bevilgede kreditt.

Låntaker/bilkjøper, Rudi Rydningen har senere hevet bilkjøpet fordi han ikke fikk eidsrett til bilen. Rudi Rydningen klaget videre Lillevik sparebank inn for Bankklagenemnda, og fikk der medhold i at han ikke kunne anses å skylde banken lånebeløpet på kr 190.000, fordi banken ikke hadde utbetalt pengene til rett mottaker i henhold til mottatt oppdrag.

Lillevik sparebank har erstattet Kreativ Finans for deres tap som følge av at lånebeløpet ikke ble overført Kreativ Finans. Dette tapet er beregnet til den forutsatte overføringssummen på kr 190.000,- pluss renter, minus verdien av bilen (fratrasket reparasjonskostninger). Den erstatningssum Lillevik sparebank utbetalte utgjorde kr 94.796,51.

Det feiloverførte beløp er aldri blitt tilbakeført fra Bruktbilmegler's konto i Bank A. Det er uklart om Bruktbilmegler'n AS fortsatt eksisterer.

II. Partenes krav og anførsler

Lillevik sparebank krever at Bank A dekker overføringsbeløpet på kr 190.000,- med tillegg av renter fra overføringen fant sted. Som grunnlaget for kravet anføres at sparebanken – isteden for å benytte den rett som sparebanken hadde til selv å tilbakeføre beløpet innen tre dager etter feiloverføringen, jfr Alminnelig regelverk om interbanktransaksjoner § 10 og finansavtaleloven § 31 (1) og (2), ba Bank A tilbakeføre beløpet. Som ytterligere grunnlag er anført alminnelige regler om *condictio indebiti*; altså at Bank A da den mottok eller tillot at det feiloverførte beløpet ble disponert, ikke var i aktsom god tro.

Videre krever banken å få dekket erstatningen på kr 94.796,51 som Lillevik sparebank har utbetalt til Kreativ Finans med tillegg av renter fra utbetalingsdagen. Grunnlag for erstatningskravet synes å være at den manglende tilbakeførselen var rettsstridig.

I tillegg krever Lillevik sparebank dekket saksomkostninger, som utgjør utgifter til advokatbistand.

Bank A ASA påstår seg frifunnet for kravene. Banken fremholder at de ikke mottok noe krav fra Lillevik sparebank om tilbakeføring av beløpet. I hvert fall ble ikke noe slikt krav mottatt før det overførte beløp var disponert av kontohaver, slik at det da ikke var dekning på kontoen for noen slik tilbakeføring. Videre mener banken at kontoen var en vanlig ”operativ” kassekredittkonto med fortløpende ”motregning” av inngående midler mot utestående på kontoen, og at banken derfor heller ikke hadde noen form for sperrer mot eller kontroll med kontohavers bruk av det som til enhver tid var disponibelt.

Fordi Bank A ikke har disponert på rettsstridig eller gal måte over det feiloverførte beløp mener banken seg heller ikke ansvarlig for den erstatning Lillevik sparebank har betalt til Kreativ Finans.

Bank A avviser kravet om dekning av saksomkostninger da det normalt ikke tilkjennes for behandling ved Ansvarsregulerende utvalg, subsidiært at kravet er for høyt i forhold til nødvendig arbeid med saken.

III. Ansvarsregulerende utvalgs vurderinger

Det er ikke redegjort for *Ansvarsregulerende utvalg* nærmere om årsaken til feiloverføringen. Lillevik sparebank har imidlertid overfor Bankklagenemnda anført at dette skyldtes Lillevik sparebanks antagelse om at panteloven § 3-14 b) krever at lånebeløpet måtte overføres direkte til selger for at banken skulle få etablert rettsvernet salgspant i bilen. Bankklagenemnda fastslo at denne lovforståelsen var feil.

Selv om finansavtaleloven § 31 generelt omtaler feil hos banken som grunnlag for at kontohaver må tåle retting ved tilbakeføring, fremgår det av forarbeidene til loven (NOU 1994:19, side 141 annen spalte) at adgangen til å rette feil ikke gjelder der det er snakk om tilsiktet betaling fra bankens side. Det må antas at en bevisst utbetaling til en bestemt mottaker, selv om utbetalingen er feil fordi banken er i en "rettsvillfarelse" som nevnt over, må utbetalingen likevel anses som en *beslutning* fra banken om å overføre til den aktuelle kontoen. Hvis årsaken til feiloverføringen er som det Lillevik sparebank hevdet i Bankklagenemndssaken, vil i så fall verken kontobanken (Bank A) eller transaksjonsbanken (Lillevik sparebank) ha noen rett overfor kontohaver (Bruktbilmegler'n) til å tilbakeføre beløpet fra hans konto, jfr finansavtaleloven § 31. Ansvarsregulerende utvalg legger til grunn at feiloverføringen skyldtes oppfølging av den uriktige lovforståelse som Lillevik sparebank har argumentert for i saken for Bankklagenemnda. Verken Lillevik sparebank eller Bank A hadde derfor rett til å tilbakeføre det feilførte beløpet fra Bilmegler'n's konto uten Bilmegler'n's samtykke. Lillevik sparebank har av den grunn heller ikke noe erstatningskrav mot Bank A. Etter dette vil de følgende drøftinger kun være subsidiære.

Det er ut fra sakens dokumenter vanskelig gjøre seg opp noen sikker oppfatning om Lillevik sparebank kontaktet Bank A dagen etter feilføringen og anmodet om tilbakeføring av det feilførte beløp. Det er likevel klart at dagen etter overføringen, da Lillevik sparebank hevder å ha kontaktet Bank A, var det ikke dekning på mottakers konto for å tilbakeføre hele det feilførte beløp. Ansvarsregulerende utvalg har tidligere lagt til grunn at transaksjonsbanks tilbakeføringsrett etter Alminnelig regelverk om interbanktransaksjoner § 10, forutsetter at det er dekning på mottakers konto for tilbakeføringen. Nevnte bestemmelse kan neppe hjemle delvis tilbakeføring i tilfelle bare deler av det feilførte beløpet er i behold på kontoen. En slik delvis tilbakeføring ville blant annet skapt en del praktisk/tekniske vanskeligheter.

På bakgrunn av foranstående må antas at Bank A ikke hadde plikt til å tilbakeføre kr 190.000,- selv om man hadde lagt til grunn at Lillevik sparebank hadde anmodet om det dagen etter feiloverføringen; prinsipielt fordi det ikke var en feil som ga adgang til tilbakeføring uten mottakers samtykke, og subsidiært fordi det ikke var dekning på mottakers konto for å tilbakeføre.

Lillevik sparebank har også anført reglene om *condictio indebiti* som grunnlag for at Bank A har en tilbakeføringsplikt. Det hevdes at Bank A kjente til at overføringen var uriktig samt at overføringen kom banken til gode gjennom nedskrivning av mellomværendet med Bilmegler'n og/eller at banken til tross for sin kunnskap tillot utbetalinger fra kontoen. Ansvarsregulerende utvalg vil her bemerke at det er Bruktbilmegler'n som var mottaker av den (uriktige) overføringen selv om beløpet på grunn av "systematikken" med en kassekredittkonto, umiddelbart og automatisk gikk til nedregulering av Bruktbilmegler'n's gjeld hos selv Bank A. Rett adressat for et slikt tilbakesøkingsskrav er således Bruktbilmegler'n. Det bemerkes likevel at selv om Bank A hadde lagt opp til en særlig oppfølging av sitt engasjement med Bruktbilmegler'n, kan det ikke antas at Bank A av den grunn burde kjent til bakgrunnen for

alle inn og utbetalinger på kassekredittkontoen og eventuelt riktigheten av disse så lenge kontoen disponeres innenfor bevilget kreditt.

Lillevik sparebank får etter dette ikke medhold i sitt krav og således er kravet om saksomkostninger ikke relevant.

IV. Konklusjon

Bank A frifinnes.

Avgjørelsen er enstemmig.